

МБОУ «Синекинчерская ООШ»

Чӑваш чӑлхи, 8 класс

Тӑп членсем.

Подлежащ.

Учитель: Краснова И.Ф.

Вѣренние аса илни

Сәмах майлашавәнчи ҫыхану меләсем

сәмахсен
вырәнә-йёрки

Сәмахсем
юнашар тәрса
ҫыхәнни

аффикссем

Падеж аффиксәсем,
камәнләх формин
аффиксәсем: [-әм(-ём),
-у(-ү), -ё(-и)],
Ытти аффикссем: [-лә
(-лө), -чен, -ләх(-лөх),
-ла(-ле), -серен, -ри(-ти,
-чи), -хи]

хыҫ сәмахсем

Хыҫ сәмахсем:
[чух, хыҫҫән,
ҫөре, валли,
ҫинчен, умён,
пирки, төле,
евёр, пек, май]

1. Хайш сӑмах майлашӑвӗ вырӑнӗ-йӗркипе ҫыхӑннӑ?

а) пӗлӗмрен тух

ӑ) ҫутӑ ёмӗт

б) юлташ валли ил

2. Виçĕ сул сăмах майлашăвĕ мĕнле мелпе сыхăннă?

а) сăмахсен вырăнĕ-йĕрки

ă) аффикспа

б) хыç сăмахпа

3. Хайш сӑмах майлашӑвӗ аффикспа ҫыхӑннӑ?

а) кино пирки калаҫ

ӑ) сарӑ ҫулҫӑ

б) юлташпа калаҫ

4. Хӑш сӑмах майлашӑвӗ хыҫ сӑмахпа ҫыхӑннӑ?

а) улап пек паттӑр

ӑ) чечеклӗ улаҫ

б) йӑл-йӑл кула

5. Ытлашшине туп

а) сѣтел ури

ӗ) вӗрманта пурӗн

б) ман ҫинчен кала

Хуравсем

1.ә)

2.а)

3.б)

4.а)

5.б)

Маттурсем

!

Хайшэ саксенчен сӓмах майлашӓвэ пулмасть? Мӓншӓн?

Юпа уйӓхӓн вӓсӓнче сӓнталак пусӓпех пӓсӓлчӓ.

а) юпа уйӓхӓн вӓсӓнче

ӓ) пусӓпех пӓсӓлчӓ

б) сӓнталак пӓсӓлчӓ

?

Тёп членсем.
Подлежащи

Предложенин тѣп членѣсем

кѣтартать

хуравлать

Предложенин тѣп членѣсем

подлежащи

сказуемай

кѣтартать

**Ёсе тѣваканѣ кам е
мѣн пулнине**

**Подлежащи ёс-хѣлне,
паллине, ун сѣнчен
мѣн каланине**

хуравлатъ

**Кам?
Мѣн?**

**Мѣн тѣвать? Мѣн
вѣл? Мѣнле?**

Ырă сăмах чуна ăшăтать.

Япала ячĕ

Ырри усала сӕнтерет.

Паллӕ ячӕ

Ҷиччён пёррене кётмеҗҗё.

Хисеп ячё

Кам нумай вулать, вӑл нумай пӑлет.

Местоимени

Нумай итле, сахал калаҫ.

Наречи

Икё кайака хавалакан пёрне те тытайман.

Причастии

Касма ҫәмәл, үстерме йывәр.

Инфинитив

Шӓмпӓрр! илтӓнсе каять шӓплӓхра.

Евӓрлев сӓмахӓ

Пуха́ва ҫёр ҫынна яхӑн пуҫтарӑнчӑс.

*Сӑмах майлашӑвӗ е
сӑмахсен пӗрлешӑвӗ*

Чакак сассипе тахсанах тапса сикнӑ ёнтӑ
кӑске хӑре.

Фразеологизм

Подлежащи хӕш пуплев пайӕнчен пулни

Предложенисем	Пуплев пайӕсем
Ырӕ сӕмах чуна ӕшӕтатъ.	япала ячӕ
Ырри усала ӕнтерет.	паллӕ ячӕ
Сиччӕн пӕррене кӕтмеӕсӕ.	хисеп ячӕ
Кам нумай вулатъ, вӕл нумай пӕлет.	местоимени
Нумай итле, сахал калаӕ.	наречи
Икӕ кайӕка хӕвалакан пӕрне те тытайман.	причасти
Касма ӕмӕл, ӕстерме йывӕр.	инфинитив
Шӕмпӕрр! илтӕнсе каять шӕплӕхра.	евӕрлев сӕмахӕ
Пухӕва ӕр ӕынна яхӕн пуӕтарӕнчӕс.	сӕмах майлашӕвӕ е сӕмахсен пӕрлешӕвӕ
Чакак сассипе тахӕанах тапса сикнӕ ӕнтӕ кӕске хӕре.	фразеологизм

Подлежащисемпе предложени йёркеле

**Эпир юлташпа, вулакан, ик сёре яхӑн,
хӑюлли.**

Киле ёс

- Тёрлёр пуплев пайне кёрекен подлежащисемпе уср курса „Кёркунне” ятлр пёрчёр сочинени сырма.
- Илемлёр литературрран тёрлёр пуплев пайне кёрекен подлежащисемлёр 6-7 предложени сырса килме.

Пётёмлетү

Подлежащи синчен мён сёни пёлтёмёр?

